

INDEKS

- Abramowicz Sławomir 76
Adamczyk Walenty 380
Adamski Stanisław 173, 263, 302, 304, 305
Adler Piotr Wasylewicz zob. Orlenko Piotr Wasylewicz
„Agata” 283
Akcja „Burza” 119
Alosza, porucznik 127
Alter Wiktor 46
amnestia (1945) 180, 292, 297, 372
„Anatol” zob. Bierut Bolesław
Anders Władysław 59, 63, 148, 197, 327
Andrzejewski Jan 219
Anichimowski Zygmunt 60
Antoniak Jerzy 295
antysemityzm 269–271, 338–340, 352, 353, 368
Archipow 28
Arciszewski Tomasz 46, 67, 68, 71, 173, 177, 353, 360, 361
Arkusz Aleksander 77
Armia Czerwona dyscyplina 317, 318; gwałty 82, 83, 104, 108, 170, 221, 227; liczebność 315; morale 316, 317; napady rabunkowe 57, 82, 83, 104, 112, 117, 136, 170, 171, 176, 221, 227; rekwizycje 84, 136, 143, 268; stosunek do armii Berlinga 163; stosunek do aliantów 320, 321; skład narodowościowy 170; stosunek do ludności niemieckiej 171; stosunek do rosyjskich jeńców wojennych 171; stosunek do Polaków 320; uzbrojenie 170, 251, 252, 315; umundurowanie 170; wyszkolenie 318; zaopatrzenie 316
Armia Krajowa amnestia (1945) 180, 292, 297, 372; aresztowania 75–77, 106, 109, 112, 115, 116, 130, 136, 137, 141, 151, 152, 162, 163, 165, 182, 222, 292; inicjatywa „Radosława” 309, 312, 363, 364; obozy dla żołnierzy AK 76, 130, 165; współdziałanie taktyczne z Armią Czerwoną 52, 111, 114, 117, 121, 181
Armia Ludowa 31, 32, 35, 54, 57, 58, 67, 69, 73, 230, 231
„Artur” zob. Żołotar Iwan
Attlee Clement 70, 313
Autuchiewicz Jerzy 15

Babiński Ignacy „Kmicic” 80
Bagieński Witold 34
Bandera Stepan 118
Bańczyk Stanisław 368–370
Baranowski Wincenty 302
Barowicz Edward 129
Baziak Eugeniusz 224
Bechta Mariusz 16, 175
Begin Menachem (Biegun Mieczysław) 197
Beneš Edvard 149
Bensch Edward 306
Berendt Grzegorz 294
Berling Zygmunt 40, 53, 54, 59–61, 88, 109, 111, 112, 115, 119, 137, 163, 185–187, 261, 262, 295, 379, 380
Berman Jakub 303
Bertold Edward 39, 42, 95, 359, 360, 370
Bevin Ernst 346
Bewziuk Wojciech 59, 60
Bęben Bronisław 88
Białokur Marek 374
Białystok aresztowania 77; deportacje 77
Biegun Mieczysław zob. Begin Menachem
„Bielak” zob. Bierut Bolesław
Bielawski Jan 306
Bień Aleksy 75
Bierut Bolesław „Anatol”, „Bielak”, „Borzęcki”, „Jan Bolesław Bielak”, „Bolesław Birkowski”, „Jan Iwaniuk”, „Janowski”, „Mietek”, „Tomasz”, „Tomasz Biały”, „Wacek”, „Wagner” 32, 38, 40–42, 44, 53, 63, 68, 69, 71, 73, 85, 134, 168, 210–212, 222, 223, 257, 292, 306, 317, 353–355, 361, 367, 368, 371, 372, 375, 379

- Biliński Piotr 110, 174
 Binaszewska Beata 15
 Bocheński Aleksander 372
 Boczek 244
 Boćkowski Daniel 77
 Bohdanowicz Janusz 186
 Bois du 235
 Bojaryn-Kazberuk Barbara 15
 „Bolesław” 283
 „Bolesław Birkowski” zob. Bierut Bolesław
 Bończa-Uzdowski Władysław 206
 Boradyn Zygmunt 55
 Borejsza Jerzy (właśc. Goldberg Beniamin)
 264, 265, 270, 272
 Borkowitz Karol „Zen” 115
 Borodziej Włodzimierz 33, 45
 Borowec Taras „Taras Bulba” 118
 „Borowy” zob. Stabrawa Adam
 Borysewicz Jan „Kryśia”, „Mściciel” 186, 187
 „Borzęcki” zob. Bierut Bolesław
 Borzymińska Zofia 293
 „Bór” zob. Komorowski Tadeusz
 „Bradł” zob. Leski Kazimierz
 Bregman Aleksander 26, 149
 Broz Josip „Tito” 25
 Brożyniak Artur 80
 Brzoza Czesław 199
 Bubnys Arūnas 16, 189
 Bucharin Nikołaj 27, 81
 Budka Nikita 77
 Budzyński Zdzisław 128
 Bugaczow 293
 Bujnicki Teodor 181, 187
 Bukowski, inżynier 295
 „Burak” zob. Sidorowicz Edward
 Buterlewicz Kazimierz 199
 Butkiewicz, doktor 281, 286
 Butkiewicz Waldemar „Roland” 181

 Cenckiewicz Sławomir 68
ceny 85–87, 133, 139, 162, 219, 229, 247, 248,
 256, 374
cenzura 176, 210, 215, 372
 Charczuk Wiesław 79
 Chazbijewicz Selim 282
 Chłędowski Piotr „Kruk” 57
 Chmielowiec Piotr 80
 Chodakiewicz Marek J. 10, 16, 35, 58
 Chodera Janina 372
 Cholewa Władysław 75
 Chomyszyn Hryhorij 77, 305
 Chrobaczyński Jacek 372

 Chrzanowski Bogdan 16
 Chrzanowski Tadeusz 314, 339
 Chrzęszczewski Wincenty „Janusz”, „Kruk”,
 „Ksawery” 283
 Churchill Winston 9, 51, 70, 106, 346
 Ciesielski Stanisław 69
 „Cis” zob. Sanojca Antoni
 Czachowska Jadwiga 265
 Czajka Michał 26
 Czaplński, doktor 222
 Czarnecki Marian Norbert 207
 Czarnocka Aleksandra 55
 Czarnocka Jadwiga z d. Ścibor-Marchocka 55
 Czarnocki Józef 55
czarny rynek 85, 105, 219
 Czartoryski Piotr 351
 Czechowski Jan 61
 Czerpa Włodzimierz 60
„Czytelnik” 264
 Czyż Mikołaj 57

 Dabek Ludwik 213
 Dalecki Maciej 127, 128
 Daniel 240
 Danielski Jan 75
 Daszyński Ignacy 46
 Dąbrowski Franciszek 34
 Dąbrowski Jan 306
 Dąbrowski Konstanty 39, 42, 43, 71
 Dąbrowski Mieczysław 72
 Dąbrowski Włodzimierz 30
 Dąmbrowski Jerzy „Łupaszka” 296
 Dembiński Henryk 295
 Demidowicz-Demidecki Aleksander 216
deportacje Polaków do ZSRS 12, 26, 53, 69,
 73–75, 77–80, 130, 131, 139, 151, 168
 Deruga Aleksy 295
 Dębicki Czesław „Jarema” 181
 Dębiński Józef 276
 „Dębor” zob. Leski Kazimierz
 Dindorf-Ankowicz Franciszek 206
 Dobrzański Jerzy Bohdan „Maciej” 189, 283
 Dobrzański Józef 127
 Dolina Józef 75
 Domański Tomasz 336
 Drabik Rafał 379
 „Draża” zob. Mihailović Dragoljub
 „Draza” zob. Sotirović Dragan
 Drewnowski Stefan „Roman” 75
 Drobner Bolesław 38, 45, 47, 109, 129
 Drozdowski Marian Marek 149, 368
 Dryl Marian 184

- Drzewiecki Bronisław 370
 Durys Michał „Grom” 279
 Duschinsky Eugene 196
 Dylewski Adam 196
Dymno (wieś) pacyfikacja 80
 Dziewulska Aniela „Krystyna” 283
 Dziewulska Muta 295
 Dzieciolowski 244
„Dziś i Jutro” (tygodnik) 372
 „Dziunio” zob. Kiernicki Władysław (o. Rafał)
 Dziurok Adam 355
 Dziurzyński Patrycy 262
- Earle 9, 104
 Eberhardt Piotr 10
 Eisenhower Dwight 252
eksport do ZSRS 255
 „Ela” 283
 Erlich Henryk (właśc. Wolf Hersz) 46
- „Fakir” zob. Kościalkowski Sergiusz
 Fałkowski Wojciech 143
 Faszczka Łukasz 110
 Feddecki 245
 Felczak Zygmunt 370
 „Feniks” zob. Sajdak Zygmunt
 Fiałkowski Leon 88
 Fiderkiewicz Alfred 110
 Filipowski Michał 52
 Fiszer 248
 Fleischman Harry 47
 Frank Hans 126
 „Friend” zob. Lange Oskar
 Friszke Andrzej 33, 46, 67
 Fornal Paweł 80
- „Gabriel” zob. Ostrowski Antoni
 Galicki Stanisław 60
 Galiński Adam „Ziemia” 283
 Gedvilas Mečislovas 286
 Goebbels Joseph 69
 Goetel 261
 Gojawczyńska Pola 265
 Gojchbarg Aleksander 28
 Goldberg Beniamin zob. Borejsza Jerzy
 Gomułka Władysław „Wiesław” 38, 42, 181,
 223, 256, 266, 292, 302, 303, 354, 371, 372
 Gontarczyk Piotr 30, 35, 45, 58, 73, 372
gospodarka rolna 218, 219, 232, 238, 239,
 242 (administracja 243, 244; Samopomoc
 Chłopska 50, 51, 244, 245, 356)
 „Górnik” zob. Lubowicki Edward
- Górski Marian 242, 243
 Grabski August 233
 Grabski Stanisław 129, 224, 343, 373
granica wschodnia 34, 35, 49, 51
 Grata Paweł 157
 Greenwood Arthur 70
Grodno aresztowania 77
 Grohman Alfred 98, 99
 „Grom” zob. Durys Michał
 „Grom” zob. Kitowski Władysław
 Gromow Grigorij 52
 Grosz Wiktor (właśc. Medres Izaak) 352, 353
 Grünbaum (Icchak) Izaak 197, 294
 Gryciuk Franciszek 34, 39, 77
 Gulczyński 231
 Gurowski Edward 80
Guty-Bujno (wieś) pacyfikacja 80, 165
 Gwiazdowski Tadeusz 218, 223, 224, 226, 301,
 348
- Habielski Rafał 46, 67
 Hagemajer Jerzy 372
 Halicka Beata 15
 Halperin Szymon 195
 Halwic Jerzy 376
harcerstwo 101, 150, 151, 214, 299, 300, 305
 Harriman William Averell 174, 211, 370
 Heilman Stanisław „Wileńczyk” 187
 Herchold Bolesław 273, 277
 Himmler Heinrich 69
 Hirszfild Leon 174
 Hitler Adolf 56, 68–70, 102, 148
 Hlond August 226
 Hoppen Jadwiga „Regina” 283
 Höller Egon 125
 Hroboczek 243
 Hryciuk Grzegorz 69, 74, 77
 Hytrek-Hryciuk Joanna 346
- Igor 57
 Howiecki Kazimierz 306
 Indraszczyk Arkadiusz 128
inwigilacja 150, 177 (konfidentci 331, 332)
 „Irma” zob. Matuszewicz Helena 283
 Isseis 295
 Iwaneczko Dariusz 15
 Iwanowicz Siergiej 57
- Jachimek Tadeusz „Jocker”, „Ninka” 309
 Jałbrzykowski Romuald 225, 305
Jalta konferencja 132, 148, 349
 Jakowlew 295

- „Jan Bolesław Bielał” zob. Bierut Bolesław
 „Jan Iwaniuk” zob. Bierut Bolesław
 Janasz 242
 Jankowski Jan Stanisław 71, 148
 „Janowski” zob. Bierut Bolesław
 Janusz Stanisław 39, 359
 „Jarema” zob. Dębicki Czesław
 Jasiak Ksawery 274
 Jasiukowicz Stanisław „Ignacy”, „Kucieński”,
 „Kutnowski”, „Stanisław Kutnowski”,
 „Opolski” 360
 Jaworski Władysław 306
 Jedliński Zdzisław Wiktor 128
 Jermaszow Izaak 38
 Jędrychowski Stefan 22, 295
 „Jocker” zob. Jachimek Tadeusz
 Jodłowski Józef 376
 Józwiak Franciszek „Witold” 332
 „Jur” zob. Sędzia
 „Jurek” zob. Michałowski Jerzy
 Juzwa Paweł 16
- Kaczmarek Zygmunt 307
 Kaczmarek Krzysztof 16, 89, 128, 129
 Kalenkiewicz Maciej „Kotwicz” 185
 Kanafojski Czesław 241, 242
 Kania Leszek 295
Katyn mord w Katyniu 73, 148, 152, 183
 Kapeliński Tadeusz 40
 „Kapitan Grób” zob. Kościalkowski Sergiusz
 Karczewski Antoni 179
 „Karol” zob. Stojanowski Karol
 Karosas Jonas 180
 Karski Jan 9
 Kawalec Krzysztof 264
 „Kazimiera” 283
 Kaznowski Lucjan 241
 Kennedy John F. 211
 Kerr Archibald Clark 174, 370, 371
 Kętrzyński Wojciech 372
 Kieniewicz Jan 10
 Kiernicki Władysław (o. Rafał) „Dziunio” 115
 Kiernik Władysław 258, 353, 359, 367–369
 Kimbar Iosif 253
 Kiryk Feliks 372
 Kirschner Franciszek 88
 Kirtiklis Stefan 368
 Kisiel 288
 Kisielewski 342
 Kitowski Władysław „Grom”, „Orlicz” 186
 Klingberg A.M. 274
 „Kmicic” zob. Babiński Ignacy
- Kmon Stanisław 88
 „Knapik” zob. Sanojca Antoni
 Knyt Agnieszka 15
 Kobylański Kazimierz 306
 Kobylński 243
 Kochanowski Jerzy 155
 Kocyłowski Josyf 225
 Kofman Jan 34
 Kojder Władysław 370
 Kokkonen Susanna 194
 Kołakowski Piotr 124
 Kołczak Aleksander 28
 Kołodziej Józef 370
 Kołodziejski Henryk 369
 Kołunik Wasyl 60
 Komorowski Tadeusz „Bór” 25, 37, 70, 71
 Koniew Iwan S. 104
konkordat zerwanie 304, 305, 352
 Konopacki 88
 Konopiński Tadeusz 242
 Konopka Hipolit 79
 Konrad N.N. 190
kontyngent 133, 229, 247, 254, 333, 334, 357
 Kopański Stanisław 313
 Kopczyński, porucznik 222
 Kopka Bogusław 76
 Korboński Stefan 359
 Korczyk Władysław 60, 61
 Kordaczuk Sławomir 76
 Kordonski Roman 78
 Kornecki Jan 306
 Kornijczuk Ołeksandr 34
 Korowicz Marek S. 15
 „Kortum” zob. Sanojca Antoni
 Kosower Chawa 293
 Kosower Meir 293
 Kosower Rachela 293
 Kostka-Rostworowski Stanisław 372
 Kościalkowski Sergiusz „Fakir”, „Kapitan
 Grób” 186
Kościół greckokatolicki prześladowania 77,
 225, 305
Kościół rzymskokatolicki prześladowania 225,
 305
 Kościuszko Tadeusz 31, 59, 350
 Kotarbiński Tadeusz 174
 „Kotwicz” zob. Kalenkiewicz Maciej
 Kowalczyk Elżbieta 295
 Kowalski P. 148
 Kowalski W. 66
 Kowalski Władysław 223, 369, 370
 Kozyriew 224

- Krajewski Kazimierz 16, 75, 80, 308
- Kraków** 43, 57, 63, 66, 71, 77, 79, 81, 90, 92, 94, 99, 100, 104–106, 108–112, 121, 122, 125–127, 135, 137, 138, 159, 160, 162, 164, 168, 175, 202, 211, 212, 242, 253, 255, 259, 261, 265, 273–275, 278, 299, 306, 308, 309, 323, 334, 335, 337, 352, 367, 370, 371, 374 (więzienie Montelupich 78; pogrom Żydów [1945] 233, 271, 292–293; rabowanie mieszkańców 176, 372)
- Krassowski 41
- Kraśniewska Wiktoria (właśc. Skarga Barbara) 15
- Kresy Wschodnie II RP** 12, 14, 32, 34, 49, 54, 59, 75, 81, 92, 121, 152, 181, 182, 282, 348
- Krogulecki Roman 127, 128
- Króle** (wieś) pacyfikacja 80
- Królkowski Janusz 60, 61
- „Kruk” zob. Chłędowski Piotr
- Krylenko Nikołaj 28
- „Krysia” zob. Borysewicz Jan
- Kryśka-Karski Tadeusz 362
- „Krystyna” zob. Dziewulska Aniela 283
- Krzemień Leszek (właśc. Wolf Maks) 180, 181
- „Krzysztof” zob. Olechnowicz Antoni
- Krzysztofiński Mariusz 57, 89, 128
- Krzywiak Stefan „Zan” 308
- Krzyżanowski Adam 201
- Krzyżanowski Aleksander „Wilk” 181
- Krzyżanowski Łukasz 292
- Kufal 243
- Kulesza Marcin 210
- Kulik Stanisław 65, 66
- Kulikowski Julian „Ryngraf” 185
- Kunert Andrzej K. 25, 134, 360
- Kuodytė Dalia 280
- „Kurcewicz” zob. Olechnowicz Antoni
- Kuroczkin Paweł 52
- „Kurkowski” zob. Olechnowicz Antoni
- Kutrzeba Stanisław 110, 173, 174, 372
- Kwapiński Jan 46, 67, 68, 71
- Kwiatkowski Eugeniusz 368
- Kwiek Julian 233, 292, 293
- Kwiesielewicz Konstanty 172
- Lachert Zygmunt 306
- Lachowicz 288
- Lange Oskar „Friend” 68, 196, 225, 226
- Langer Antoni 369
- Laskowski Karol 88
- Latyszewski Iwan 78
- „Lawicz” zob. Olechnowicz Antoni
- Lebiediew Wiktor 43, 272
- Lechowski Piotr 101
- Lehr-Splawiński Tadeusz 110, 174
- Leczyńska Jadwiga 242
- Lenin Włodzimierz 23, 27, 28, 103, 281
- „Leński” zob. Leszczyński Julian
- Leski Kazimierz „Bradł”, „Dębor” 309
- Leszczyński Julian „Leński” 41
- linia Curzona** 75, 77, 91, 93, 100, 109, 168, 175, 183, 297, 313, 322, 323, 337
- Litwa** 36, 182, 186, 189, 279, 280, 285, 286, 289 (Litwini 91, 180, 191, 298; partyzantka litewska 188, 280–282)
- Litwin Franciszek 274
- Lubańska Izabela z d. Mierzejewska 55
- Lubartów** (obóz dla żołnierzy AK) 76, 130
- Lubowicki Edward „Górnik”, „Seweryn” 308
- „ludowe” Wojsko Polskie** dyscyplina 327, 328; kadry 260, 261, 329; morale 326, 327; stosunek do aliantów 329, 330; stosunek do Polaków 329; struktura 324; uzbrojenie 325; wyszkolenie 328–330; zaopatrzenie 325, 326; Żydzi w IWP 253
- Lwów** aresztowania 77; deportacje do ZSRS 79, 80, 168; walki o Lwów 119
- Łabuszewski Tomasz 75, 80, 309, 327
- Łakaszewicz Julian „Siwy” 295
- Łaptos Józef 22
- Łatkowski Stanisław „Poraj” 115
- Łęczycki Franciszek 30
- Łochowski Maciej 75
- Łubieńska Róża 110, 111
- Łukasiewicz Sławomir 149
- Łukiszki** (więzienie) 178, 283, 284, 297
- „Łupaszka” zob. Dąmbrowski Jerzy
- Łyżwiński Artur zob. Żymierski Michał „Rola”
- „Maciej” zob. Dobrzański Jerzy Bohdan
- Maczek Stanisław 63
- Madej Karol 312
- Madurowicz Roman „Osa” 114
- Majcher-Ociesa Edyta 336
- Majchrowski Jacek M. 197
- Majewski Stefan 231
- Malarski Henryk 241
- Małachówka** („willa rozkoszy”) 59
- Marczewska-Zagdańska Hanna 149
- Markowska Marta 15
- Markowski Damian K. 74, 211
- Marks Karol 23
- Marszałec Janusz 73
- Maślanka Józef 39, 42, 369

- Mataniak Mateusz 110
 Matusak Piotr 77
 Matuszewicz Helena „Irma” 283
 Matuszewski Stefan 40, 42, 43, 45, 47, 48, 72, 226, 302
 Matysiak Jan 219
 Mazur Grzegorz 74, 114
 Mazur Stanisław 224
 Mazurkiewicz Jan „Radosław” 309
 Medres Izaak zob. Grosz Wiktor
 „Meteor” zob. Olechnowicz Antoni
 Meyer Peter 196
 Mihailović Dragoljub „Draža” 25
 Miąsik Marian 129
 Michałowski Jerzy „Jurek” 286
 Mickiewicz Adam 55
 Miczyski Janusz 241
 Mienszykow Michaił 22
 „Mietek” zob. Bierut Bolesław
 Mikołajczyk Stanisław 9, 11, 46, 68, 71, 129, 173, 177, 181–183, 200, 210–212, 218, 223, 234, 236, 254, 258, 266, 303, 310, 311, 334, 343, 348–350, 353, 354, 359–361, 364, 367–369, 371–373, 380
 Minc Hilary 40, 42, 97, 160, 257, 354, 355, 360
Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
 kadry 231, 232, 271, 331; struktura 331;
 Żydzi w MBP 215, 216, 232, 256, 257, 331, 349, 374
 Miśkiewicz 243
 Mitura Feliks 110
 Moczarski Zygmunt 243
 Modelski Izidor 362
 Modzelewski Zygmunt 22, 43, 226, 352, 371
 Mohuczy 259
 Mohuczy Adam 259
 Mołdawa Tadeusz 32, 38–40, 43, 49, 61, 68, 110, 129, 223, 226, 243, 258, 274, 295, 332, 369, 370
 Mołotow Wiaczesław (właśc. Skriabin Wiaczesław) 26, 27, 174, 281, 282, 293
 Moorad George 27
 Moraczewski Jędrzej 46
 Morelewski Jan „Roland” 311, 313
 Morzycki Jerzy 274
 Mosakowski Wincenty 370
 Mosdorf Jan 48
Moskwa deportowani 80, 218, 289; konferencja 173; proces szesnastu 266, 371; radio 38, 43, 44, 58, 67–72, 85; siedziba władz ZSRS 10, 11, 12, 26, 30, 34, 37, 41, 42, 44, 55, 66, 99, 122, 137, 147, 149, 150, 152, 155, 158, 173, 174, 180, 186, 209, 217, 257, 258, 284, 321, 323, 324, 331, 348, 353, 367–369, 380
 Moszczeński Stefan 243
 Mrozek Józef 309
 „Mściciel” zob. Borysewicz Jan
 Muller Romuald 122
 Musiał Bogdan 355
 Musiał Filip 369
 Muszyński Wojciech J. 13, 16, 175, 309
 Mysiakowska-Muszyńska Jolanta 13, 16, 306, 371, 372
Mysłowice (obóz pracy) 76
 Myszor Jerzy 173

Narodowe Siły Zbrojne 70, 106, 108, 124, 175, 217, 218, 231, 304, 307, 330, 336, 337, 354, 361, 372
 Narvydas Rytas 16
nastroje społeczne 102, 103, 150 (stosunek Polaków do 2. Korpusu Polskiego 220; stosunek Polaków do aliantów 106, 107, 167, 183, 234, 236; stosunek Polaków do Armii Czerwonej 111, 137, 139, 167, 252, 320, 345; stosunek Polaków do AK 365, 366; stosunek Polaków do armii Żymierskiego 64, 142; stosunek Polaków do emigracji 220, 267, 310; stosunek Polaków do rządu komunistycznego 109, 132, 137, 167, 220, 231, 236, 262, 263, 348, 352–354, 357; stosunek Polaków do rządu RP w Londynie 128, 173, 183, 350; stosunek Polaków do Stanisława Mikołajczyka 183, 218, 223, 234, 267, 310, 349, 353; stosunek Polaków do ZSRS 344, 345, 354, 355; strach 83, 230)
 Nawrocki Zbigniew 15
 Nedić Milan 25
 Néifalt Jonas „Lakūnas” 280
 Nickel Heinrich Georg 135
 Niedzielko Romuald 16
Niemcy Armia Czerwona a Niemcy 171, 246; niemieccy jeńcy wojenni 138, 274, 276, 287; wysiedlenia Niemców 106; Sikawa (obóz dla niemieckich jeńców wojennych) 76; Jaworzno (obóz) 337
 Niepokólczycki Franciszek „Halny”, „Żejmian” 308, 309
 „Ninka” zob. Jachimek Tadeusz
 Nitecki Piotr 173, 225, 226
 Niwiński Piotr 188
 Nowak Czesław 89
 Nowak Edmund 274
 „Nowicki” zob. Ostrowski Antoni

- Nowicki Marian 370
 Nowicki Stanisław 134
- oblawa augustowska** 12
obozy koncentracyjne 336, 337
 Ochocki 283
 Ochocki Stanisław 295
ochrona zdrowia 273 (epidemie chorób zakaź-
 nych 274, 275; szpitalnictwo 276, 277)
 Okulicki Leopold 148, 166, 360, 365
okupacja niemiecka 22, 36, 72, 78, 79, 82, 84,
 99, 106, 136, 143, 147, 150, 151, 155, 238,
 273
**okupacja przez „rewolucyjnego przedstawicie-
 la”** 12
 Olbrycht Bruno 121
 Olczak Mariusz 16
 Olechnowicz Antoni „Meteor”, „Kurcewicz”,
 „Kurkowski”, „Krzysztof”, „Lawicz”, „Po-
 horecki”, „Roman Wrzeski” 177, 187, 188
 Oleksiak 321
 „Oleńka” 283
operacja „Ostra Brama” 181
opieka społeczna 156 (ubezpieczenia 275)
organizacje młodzieżowe 101 (harcerstwo 299,
 300; Związek Walki Młodych 300)
 Orlenko Piotr Wasylewicz (właśc. Wasylewicz
 Adler Piotr) 128
 „Orlicz” zob. Kitowski Władysław
 Orszagh Antoni 306
 „Osa” zob. Madurowicz Roman
 Osękowski Czesław 91
 Osiecki Stanisław 227, 234
 Ostasz Grzegorz 112
 Ostrowski Antoni „Gabriel”, „Nowicki” 74, 116
 Osóbka-Morawski Edward Bolesław 32, 34,
 38, 42–47, 53, 59, 69, 70, 74, 82, 90, 196,
 210, 222, 256, 257, 264, 292, 306, 354, 370,
 380, 381
- Paczkowski Andrzej 216
pakt Ribbentrop-Mołotow 148
 Palmer Helen M. 346
 Palmowski Jan 149
 Pałka Jarosław 253, 327
 Pałyś Piotr 174
 Parchomenko Fiodor 52
partie polityczne 228, 256–258, 311, 358–360,
 367–371
partyzantka sowiecka 54–56, 124, 279, 280
 Paucz 145
 Pawłowicz Iwan 57
- Pazderski Mieczysław „Szary” 175
 Piasecki Bolesław 371, 372
 Piątek Grzegorz 213
 Pieczyński Kazimierz 89
 Pieńkowski Zygmunt 199
 Pietrzak Jacek 368
 Pietrzak Leszek 15
 Pilch Andrzej 199
 Piłsudski Józef 67, 68, 350
 Piotrowski Jacek 216
 Piotrowski Teodor 40
 Piwowarczyk Jan 210
 Płatonow Aleksy 167
pobór do wojska 64, 65, 109
poczta 100
 Podkomorski Tadeusz 224
 „Pohorecki” zob. Olechnowicz Antoni
podziemie niepodległościowe 11, 14, 54, 217,
 279
 Poksiński Jerzy 253, 327
 Poleszak Sławomir 15, 189
Polacy ratujący Żydów 270
„politruk” 62–64, 144, 152, 321, 322
Polska–Czechosłowacja 149, 221, 226, 248
 (konflikt wokół Zaolzia 174; droga na Za-
 chód 194, 213)
pomoc humanitarna UNRRA 22, 248, 249, 307
 Popiel Karol 311, 312, 361, 370–372
 Popławski 252
 Poradowski Szymon 306
 „Poraj” zob. Łatkowski Stanisław
 Porembalski Tadeusz 127
 Potworowski Gustaw 223
powstanie w getcie warszawskim 72, 142
powstanie warszawskie 27, 46, 51, 53, 58, 62,
 68–72, 109, 123, 139, 148, 174, 261, 262,
 350, 363–365, 379 (Armia Ludowa a po-
 wstanie warszawskie 58)
 Poźniak Otmar 75
prasa „Czytelnik” 264; „Dziś i Jutro” 372;
 prasa emigracyjna 206; prasa katolicka 372;
 prasa konspiracyjna 201, 205; prasa reżi-
 mowa 31, 44, 82, 102, 106, 139, 150, 175,
 201, 228, 231, 233, 234, 236, 263–265, 271,
 336, 351, 352, 360, 363, 374; prasa ruchu
 ludowego 311; „Polpress” 352; prasa so-
 wiecka 281; „Trybuna Wolności” 31, 84, 93,
 96, 102; „Tygodnik Powszechny” 210, 352
 Prevost Jean 48
proces szesnastu 37, 71, 81, 148, 166, 266, 267
propaganda sowiecka 66, 72, 74, 102, 109, 131,
 142, 150, 176, 221, 252, 321

- „Prosper” zob. Stasiewicz Kornel
przemysł 96–99 (grabież przemysłu 154, 155, 166, 176, 223, 268; niszczenie warsztatów produkcji 159; przemysł rolny 241; upaństwowienie przemysłu 98, 133, 155)
przesiedlenia 92, 145, 373, 374
 Pułaski Kazimierz 31, 58
 Putek Józef 369
 Putek Kazimierz „Zworny” 112
 Putrament Jerzy 295
- Rabanowski Jan 40, 265
 Raczkiewicz Władysław 25, 67, 68, 71, 72, 216
 Radkiewicz Stanisław 39, 42, 208, 210, 215, 223, 256, 271, 331, 367
 „Radosław” zob. Mazurkiewicz Jan
 Radwan Tomasz 128
 Rąkowski Grzegorz 55
 Redke Jerzy 306
reforma rolna 12, 49, 84, 93–96, 131, 139, 144, 153–155, 160–162, 167, 168, 227, 241, 245, 269, 332, 333, 355–357
reforma walutowa 87, 105, 132, 138, 160, 229
 „Regina” zob. Hoppen Jadwiga
Rembertów (obóz dla żołnierzy AK) 76
repatriacja 81, 90–93
 Roberts Walter R. 25
 Rogut Dariusz 381
 Rojek Wojciech 199
 Rokicki Konrad 355
 „Rola” zob. Żymierski Michał
 „Roland” zob. Butkiewicz Waldemar
 „Roland” zob. Morelewski Jan
 „Roman” zob. Drewnowski Stefan
 „Roman Wrzeski” zob. Olechnowicz Antoni
 Roosevelt Franklin Delano 211
 Rosenblatt 292
 Rostański 243
 Rostworowski Stanisław J. 43
 Roszkowski Wojciech 34
 Rómmel Juliusz 327
 Rudnicki Klemens 313
 Rumiancew Piotr 167
 Russell Bertrand 48
 Rybarczyk Piotr 15
 Rymar Stanisław 306, 307
 „Ryngraf” zob. Kulikowski Julian
Rząd RP na Uchodźstwie 11, 35, 43, 47, 52, 55, 63, 66, 72, 109, 129, 131, 163, 173
 Rzepecki Jan 306–310, 365, 366
 Rzymowski Wincenty 42, 43, 48, 72, 226, 264, 358, 369
- Sajdak Zygmunt „Feniks” 283
 Sakowski 240
San Francisco konferencja 26, 27, 148, 149
 Sanojca Antoni „Cis”, „Knapik”, „Kortum” 308, 309
 Sapięha Adam 210, 352
 Sawczenko Jan 60
 Sawicki Jerzy (właśc. Reiser Izidor) 335, 336
sądownictwo 335, 336
 Sędzia „Jur” 186
 Schaar Albert 125
 Schally Marian 128
 Schmorak Emil 294
 Semczyszyn Magdalena 197
 „Seweryn” zob. Lubowicki Edward
 Sidorowicz Edward „Burak” 115
 Sierchuła Rafał 16
 Sierow Iwan 75, 115, 148, 371
 Sierszulska Agnieszka 10
Sikawa (obóz dla niemieckich jeńców wojennych) 76
 Sikorski Tomasz 210
 Sikorski Władysław 71, 254
 Siudak Paweł 343
 Siwicki Antoni 59, 60
 „Siwy” zob. Łukaszewicz Julian
 Skarga Barbara zob. Kraśniewska Wiktoria
 Skriabin Wiaczesław zob. Mołotow Wiaczesław
Skrobów (obóz dla żołnierzy AK) 76
 Skrzyszewski Stanisław 39, 42, 43, 129
 Skrzypek Andrzej 74, 75, 77, 78, 380
 Slipyj Josyf 77, 225, 305
 „Sławbor” zob. Szczurek-Cergowski Jan
 Sniećkus Antanas 286
 Sommerstein Emil 293, 294
 Sotirović Dragan „Draza” 114, 115
 Sosnkowski Kazimierz 67, 68, 148
 Sosnowski Janusz 300
 Sosnowski Józef Marian 300
sowietyzacja 11, 54, 85, 166
 Spalek Robert 370
 Spiechowicz Mirosław 213
spółdzielczość 160, 248
 Spychalski Marian 61, 62, 215, 253, 259, 352
 Staff Franciszek 242
 Stabrawa Adam „Borowy”, „Szałas” 121
 Stalin Józef 11, 12, 29, 30, 44, 53, 54, 59, 68, 111, 116, 148, 150, 157, 174, 210, 211, 214, 220, 222, 257, 263, 265, 281, 282, 294, 322, 325, 329, 355, 362, 381
Stalinogorsk (sowiecki obóz kontrolno-filtracyjny) 187, 284, 298, 380, 381

- Stanek Piotr 274
 Stańczyk Henryk 262
 Stańczyk Jan 254, 257, 368, 369, 380
 Stasiewicz Kornel „Prosper” 115
 Stawecki Piotr 168, 206, 327
 Stefania 283
 Stefańska Ewa 54
 Stępień Sławomir 355
 Stojanowski Karol „Karol” 306, 307
 Stańczyk Henryk 262
 Stańczyk Jan 254, 257, 367, 369, 380
 Stomma Stanisław 372
Stronictwo Narodowe legalizacja 306, 371
 Stypułkowski Zbigniew 306
 Sula Dorota 195
 Sulewski Wojciech 30
 Suprowicz 168
 Susłow Michaił 282
syjonizm 293, 294
 Sykus Stanisław 127
 Sylvain Nicolas 196
sytuacja wojskowa 259
 Szałagan Alicja 265
 „Szałas” zob. Stabrawa Adam
 Szarota Tomasz 216
 „Szary” zob. Pazderski Mieczysław
 Szczurek-Cergowski Jan „Sławbor”, „Wiesław”
 309, 310
 Szczurowski Maciej 56, 60
 Szelązek Adolf 225
 Szeptycki Andrzej 225
 Szeptycki Stanisław 168
szkolnictwo 100–102, 145, 160, 176, 217, 242,
 243, 269, 337, 338
 Zoe 295
 Sztachelski Jerzy 295
 Szuba Ludwik 214
 Szwagrzyk Krzysztof 88, 216
 Szwalbe Stanisław 369–371
 Szymański Benedykt 295

 Ślusarczyk Franciszek 128, 129
 Śródka Andrzej 110, 241–243
 Świętecka Maria 111
 Świątkowski Henryk 226, 252, 300, 370
 Świerczewski Karol „Walter” 59–61

 „Tabor” zob. Tatar Stanisław
 Taraccouzio Timothy Andrew 23
 „Taras Bulba” zob. Borowec Taras
Tarnopol 117 (deportacje do ZSRS 74, 77, 79)
 Tarnowska Adamowa 224
 Tarnowska Felicja 376
 „Tatar” zob. Piasecki Bolesław 372
 Tatar Stanisław „Tabor”, „Turski”, „Warta” 134
 Tebich Piotr 88
 Thomas Norman 44–47
 Thompson Ewa 10
 Tichonow Piotr 127
 Tiltman Hubert Hessel 28, 29
 „Tito” zob. Broz Josip
 Tkaczow Stanisław 129
 Tokarz 376
 „Tomasz” zob. Bierut Bolesław
 „Tomasz Biały” zob. Bierut Bolesław
 Tor Eugenisz 110
Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego 50,
 101, 129, 189, 369
 Tracevskis Rokas 280
transport kolejowy 99, 219, 230, 249, 253, 254,
 265, 298, 299, 334, 335; samochodowy 100,
 299, 335
 Trojanowski Wiktor 39, 42, 43
 „Tumry” zob. Turonek Witold
 „Tur” zob. Turonek Witold
 Turczynowicz 243
 Turonek Witold „Tumry”, „Tur” 186
 Turowicz Jerzy 210, 372
 „Turski” zob. Tatar Stanisław
 Twardowski Bolesław 305
„Tygodnik Powszechny” 210, 352
 Tyndorf Ryszard 16

Ukraińcy 77, 117, 118, 120, 166 (ludobójstwo
 UPA na Wołyniu 183; Ukraińcy w Armii
 Czerwonej 170; Ukraińcy w IWP 63; Ukra-
 ińcy w NKWD 257, 349; Wierchowiny
 175)
 Urbańczyk Stanisław 110
 Utnik Marian 134

 Vandervelde Emile 29
 Vetulanis 243

 „Wacek” zob. Bierut Bolesław
 „Wagner” zob. Bierut Bolesław
 Walczak Jerzy 254
 „Walter” zob. Świerczewski Karol
Warszawa ambasada Wielkiej Brytanii 224,
 304; ambasada ZSRS 272; aresztowania
 224, 307, 310; ceny 247, 248; grabież ruin
 268; NKWD 315, 327; zniszczenia i od-
 budowa 138, 143, 144, 213, 234, 342, 343;
 powstanie warszawskie 27, 46, 51, 53, 58,

- 62, 68–72, 109, 123, 139, 148, 174, 261, 262, 350, 363–365, 379; powstanie w getcie 72, 142; szkoły wyższe 242, 337; upaństwowienie firm 269; wysiedlenia 213
- „Warta” zob. Tatar Stanisław
- Wasilewska Wanda 34
- Waskan Janusz 224
- Wawak 42
- Wątor Adam 307
- Weinryb Bernard O. 196
- Węgierski Jerzy 74, 114
- Weyssenhoff Aleksandra 283
- „**Wici**” (tygodnik) 101, 368, 369
- Widy-Wirski Feliks 370
- Wierbłowski Stefan 352
- Wierusz-Kowalski Janusz 299, 300
- Wierchowiny** 175
- „Wiesław” zob. Gomulka Władysław
- „Wiesław” zob. Szczurek-Cergowski Jan
- „Wiesława” 283
- „Wileńczyk” zob. Heilman Stanisław
- Wileńszczyzna** wysiedlenia 91, 168, 181, 182, 297; aresztowania 178–180, 182, 297; nastroje społeczne 282; pobór do Armii Czerwonej 298
- „Wilk” zob. Krzyżanowski Aleksander
- Wilk-Witosławski Piotr 222
- Williams Edgar T. 346
- Wilno** Antokół (więzienie) 178; aresztowania 278, 281, 284, 296, 297; deportacje do ZSRS 78; warunki życia Polaków 287–291; wysiedlenia Polaków 294–298; Związek Patriotów Polskich 281, 295, 296; Żydzi 283
- Wiśniewski S. 242
- Witos Andrzej 34, 48, 49
- Witos Wincenty 48, 49, 173, 303, 343, 359, 368–372
- Wituch Tomasz 10
- Wojciechowski Jan 376
- Wojdyło Witold 224
- wojna domowa w Hiszpanii** 61, 65, 373
- Wojtycza Janusz 300
- Wolas Stefan 110
- Wolf Hersz zob. Erlich Henryk
- Wolf Maks zob. Krzemień Leszek
- Wolsza Tadeusz 16
- Wołłejko Michał 16
- Wołyń** 27. Wołyńska DP AK 52; ludobójstwo Polaków 56, 183; rewolta ukraińska (1939) 183
- Woner Tadeusz 367
- Woźniak Krzysztof Paweł 98
- Wójcicki Franciszek 343
- Wójcik Zbigniew K. 129
- Wróbel Janusz 368
- Wrzosek Mieczysław 110
- wybory do Sejmu Ustawodawczego** 217, 285, 286, 302, 362
- Wycech Czesław 243, 258, 300, 359, 367
- Wysocki 243
- Zagórski Andrzej 71, 308
- Zagrodzki Adolf 222
- Zaleski Edmund 40, 42
- Załuski Kazimierz 22
- Zambrowski Roman 93, 96
- Zamek Lubelski** (więzienie) 79, 163, 165
- „Zan” zob. Krzywiak Stefan
- Zaremba Marcin 14
- Zaremba Zygmunt 70
- zarobki** 105, 155, 162, 219, 229, 246, 247, 267, 357, 358, 363, 374
- zatrudnienie** 138, 267
- Zawadzki Aleksander 49, 61, 62, 73, 79, 261
- Zawarczyński Marian „Ziemowit” 76
- „Zbych” 283
- Zdunek Władysław 379
- „Zen” zob. Borkowicz Karol
- „Ziemia” zob. Galiński Adam
- ziemie zachodnie** 89, 91, 156, 356 (osadnictwo 232, 262, 345, 346, 374; Niemcy 246)
- „Ziemowit” zob. Zawarczyński Marian
- Ziętara Paweł 149
- zniszczenia wojenne** 238, 239
- Zoll F. 242
- Zołotar Iwan „Artur” 121
- związki zawodowe** 50, 160
- Zwoliński Stefan 262
- Zwoliński Tytus 129
- Zwolski Marcin 77
- „Zworny” zob. Putek Kazimierz
- Životić Aleksandar 158
- Żabko-Potopowicz Antoni 243
- Żaruk-Michalski Aleksander 110
- Żaryn Jan 352
- Żebrowski Leszek 16, 35, 58
- Żebrowski Rafał 293
- Żelazko Joanna 76
- Żeligowski Lucjan 134
- Żukow Georgij 104, 144
- Żuławski Zygmunt 369–372
- Żurakowski Stanisław 362

Żurawłow Jewgienij 278
Zwoliński Stefan 262
Żymierski Michał (właśc. Łyżwiński Artur)
„Rola” 39, 42, 49, 54, 60, 61, 63–66, 76, 78,
112, 115, 132, 134, 135, 137, 142, 144, 152,
167, 168, 174, 200, 204, 205, 210, 215, 217,
252, 259, 260, 262, 312, 321, 324, 327, 328,
349, 350, 366, 367
„żydokomuna” 151, 270
Żydzi antysemityzm 269–271, 338–340, 352,
353, 368; Żydzi a AK 72; Żydzi a bolsze-
wizm 270; emigracja Żydów na Zachód 92,
194–199, 233, 339, 340; Holokaust 90, 269,
270, 368; Żydzi w IWP 63, 111, 152, 215,
221, 233, 253, 330, 373; nieruchomości 214,
339, 340; Żydzi w NKWD 92, 257, 293,
338, 339, 368; Żydzi a propaganda reżimu
70, 72, 142, 233, 234, 264, 270, 271, 338,
340; Żydzi wobec reżimu komunistycznego
11, 124, 232, 233, 257, 270, 336, 339, 349,
352, 359, 368, 374; Żydzi a sądownictwo
336, 353, 373; denuncjacje 270, 292, 339;
MBP 215, 216, 232, 256, 257, 331, 349, 374;
milicja żydowska 128; Palestyna 292–294,
340, 341; pogrom w Krakowie (1945) 233,
271, 292, 293; pogromy 292, 293, 339; Pola-
cy ratujący Żydów 270; syjonizm 293, 294;
Żydzi w ZSRS 283, 294, 296, 322; „żydo-
komuna” 151, 270
żywność ceny 85–87, 133, 139, 162, 374; party-
zanci 174; grabieże sowieckie 203, 232, 345,
354; kartki żywnościowe 86, 87, 89, 105,
143, 151, 155, 175, 213, 246, 266–268, 286,
289, 300, 301, 363; niedobory 209, 232, 267,
298, 357; pomoc wywłaszczonym ziemia-
nom 161; pomoc z Zachodu 157, 316; pomoc
z ZSRS 157; zaopatrzenie 135, 138, 277,
316, 325; wywożenie przez Niemców 136